

05.11.2019

Asia/6

§ 255

Vahingonkorvauksen suorittamisesta vapauttamista koskevan toimivallan siirtäminen alaikäisten rikosasioiden sovittelua koskevissa asioissa

HEL 2019-010724 T 00 01 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti, että juridisen tuen johtava lakimies ja virkasuhteeseen otetut lakimiehet päättävät vapautuksen myöntämisestä toimialalle kohdistettavan enintään 2 000 euron suuruisen korvauksen suorittamisesta silloin, kun kyse on alaikäisten kaupungin omaisuudelle rikoksella aiheuttamien vahinkojen korvaamista koskevista sovitteluasioista.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Harri J. Lehtonen, lakimies, puhelin: 310 42668
harri.j.lehtonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Sovittelutoiminnan taustaa

Sovittelu tarjoaa mahdollisuuden käsitellä rikos- ja riita-asioita osapuolten välillä. Sovitteluun sovelletaan lakia rikosasioiden ja eräiden riitaasioiden sovittelusta (1015/2005). Sovittelussa osapuolet kohtaavat toisensa ja käsittelevät rikoksen tai riidan aiheuttamia haittoja. Tarkoituksena on auttaa osapuolia löytämään heitä tyydyttävä ratkaisu aiheutuneiden vahinkojen hyvittämiseksi. Tavoitteena on osapuolten välinen sovinto, josta tehdään kirjallinen sopimus. Sovittelussa keskeistä on kohtaaminen, vuoropuhelu ja kuulluksi tuleminen. Sovittelussa ei ratkaista rikosoikeudellista syyllisyyttä eikä rangaistusseuraamusta.

Helsingin kaupunki on linjannut, että alaikäisten rikoksilla kaupungille aiheuttamat vahingot ensisijaisesti sovitellaan. Sovittelu on erityisesti nuorille rikosentekijöille toimiva keino ennaltaehkäistä tulevia rikoksia.

Sovittelu myös ehkäisee syrjäytymistä ja edistää nuoren osallisuutta. Alaikäisten rikosasioiden sovittelua järjestää, tuottaa, johtaa ja koordinoi Helsingin kaupungin sovittelutoiminta. Lisätietoa sovittelusta ja sovittelutoiminnasta on oheismateriaalina.

Vahingonkorvauksen kohtuullistaminen sovittelussa on mahdollista, jos nuori osoittaa kykenevänsä kohtaamaan teon seuraukset ja ottaa vastuuta teostaan. Korvauksen kohtuullistamisesta sovitaan sovintoneuvottelussa laaditussa sovittelusopimuksessa, joka voi sisältää työkorvauksen tai raha- ja työkorvauksen yhdistelmän. Nuorelle on tärkeää antaa mahdollisuus suoriutua korvausvelastaan. Työllä suoritettava korvaus antaa tähän hyvän mahdollisuuden. Työkorvauksen osuus voi olla enintään 40 tuntia à 10–12 euroa eli yhteensä noin 500 euroa. Korvaus suoritetaan Helsingin kaupungille. Suorituspaikka on ensisijaisesti se toimiala tai liikelaitos, johon rikos on kohdistunut.

Korvausvelkaa voidaan työkorvauksen ylittävältä osalta kohtuullistaa, mikäli työkorvaus ja sen ylittävä osuus korvausvelasta on yhteensä enintään jonkin verran yli 1 000 euroa. Kohtuullistaminen tarkoittaa tällöin sitä, että loppuosa korvausvelasta jätetään perimättä joko kokonaan tai osittain. Mikäli korvaussumma on suurempi, korvausta ei ole mielekästä kohtuullistaa kaupunkitason sovittelussa, koska nuorten aiheuttamista vahingoista riippuen korvaussummat vaihtelevat ja sovittelua haluavat nuoret saattaisivat joutua eriarvoiseen asemaan. Tällöin sovittelumenettely voi olla osa rikosprosessia, joka toteutuu tuomioistuimessa. Tuomioistuimessa kaupunkia edustaa kaupunginkanslian oikeuspalvelujen lakimies.

Toimivallan siirtäminen

Hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 1 kohdan mukaan toimialalautakunta omalla toimialallaan päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranomaisen päättää hinnoista, maksuista, vuokrasta ja korvauksista sekä vapautuksesta toimialalle kohdistettavan maksun, korvauksen ja muun saatavan suorittamisesta.

Sosiaali- ja terveyslautakunta on 7.11.2017 § 291 päättänyt, että palvelukokonaisuuden johtaja ja hallintojohtaja päättävät vapautuksen myöntämisestä sosiaali- ja terveystoimialalle kohdistettavan enintään 5 000 euron suuruisen muun kuin sosiaalihuollon tai terveydenhuollon maksun, korvauksen tai muun saatavan suorittamisesta kukin johdettavanaan olevassa toiminnassa syntyneiden maksujen, korvausten ja muiden saatavien osalta.

Delegointipäätöksen perusteella palvelukokonaisuuden johtaja ja hallintojohtaja ovat toimivaltaisia päättämään korvausvastuusta vapauttamisesta myös alaikäisten aiheuttamien vahinkojen sovittelua koskevissa

asioissa. Tähän asti palvelukokonaisuuden johtaja ei ole kuitenkaan osallistunut sovintoneuvotteluihin, vaan on päättänyt jälkikäteen korvauksen kohtuullistamisesta sovitteluun osallistuneen lakimiehen laatiman päätösehdotuksen perusteella ja allekirjoittanut sovittelusopimuksen. Menettely ei ole joustava eikä se ota riittävästi huomioon nuoren etua, koska siitä aiheutuu viivästystä korvauksen toimeenpanolle.

Vahingonkorvausta sovittellaan Helsingin sovittelutoiminnan järjestämässä sovintoneuvottelussa, jonka yhteydessä laaditaan sovittelusopimus. Sovintoneuvottelussa osapuolet sopivat muun muassa vahingonkorvauksen mahdollisesta kohtuullistamisesta ja allekirjoittavat sopimuksen. Neuvotteluun osallistuu usein edustaja tai edustajia yhdeltä tai useammalta kaupungin toimialalta.

Sovitteluprosessin sujuvuuden ja sovintoneuvotteluun osallistuvan nuoren kannalta on tärkeää, että sovintoneuvotteluun osallistuva lakimies on toimivaltainen edustamaan sosiaali- ja terveystoimialaa, sopimaan mahdollisen sovittelusopimuksen ehdoista, vahingonkorvauksesta ja sen kohtuullistamisesta sekä vahingon korvaamisesta mahdollisella työkorvauksella. Lisäksi lakimiehellä tulee olla toimivalta sovittelusopimuksen allekirjoittamiseen sovintoneuvottelussa. Samalla voidaan käynnistää työkorvauspaikan etsintä nuorelle.

Ottaen huomioon sovittelun luonne ja se, että jokaista yksittäistä alaikäisen tekemää vahingonkorvausasiaa ei ole tarkoituksenmukaista saattaa palvelukokonaisuuden johtajan tai hallintojohtajan päätettäväksi, on toimivalta sovitteluasioissa perusteltua siirtää toimialan juridisen tuen johtavalle lakimiehelle ja virkasuhteisille lakimiehille. Toimivallan siirron tarkoituksena on toiminnan joustavoittaminen ja nuorten rikosasioiden sovittelussa sovittujen asioiden toimeenpanon tehostaminen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Harri J. Lehtonen, lakimies, puhelin: 310 42668
harri.j.lehtonen(a)hel.fi

Oheismateriaali

- 1 20170913 alaikäisten rikosasioiden sovittelu - kaupungin edustajan opas (ahjo)
- 2 Nuorten sovittelu ja työkorvauspankki_30_8_esittely
- 3 Nuorten työkorvauspankin prosessikuvaus (1)

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

05.11.2019

Asia/6

Tiedoksi

Hallintojohtaja
Juridisen tuen esimies